

Asia: VN/4118/2019

Lausuntopyyntö parlamentaarisen ohjausryhmän ja asiantuntijatyöryhmän mietinnöstä, luonnos hallituksen esitykseksi avoimuusrekisterilain

Lausunnonantajan lausunto

Kannatatteko avoimuusrekisterin perustamista Suomeen?

Kyllä

Mikä esillä olevista kolmesta avoimuusrekisterin soveltamisalavaihtoehdosta tulisi valita (eli mihin tahoihin kohdistuvaa lobbausta ilmoitusvelvollisuuden tulisi koskea)?

Eduskunta ja ministeriöt

Yleiset huomiot esityksestä

Yleistä

Lailla tavoiteltava päätöksenteon läpinäkyvyyden parantaminen ja sitä kautta epäasiallisen vaikuttamisen torjunta sekä kansalaisten luottamuksen vahvistaminen on erittäin hyvä lähtökohta avoimuusrekisterin rakentamiselle. Lausuntokierroksella oleva esitys on jo varsin hyvä kokonaisuus ja lähinnä huomio kiinnittyy muutamiin yksityiskohtiin, jotka eivät itsessään tue päämäärää vaikuttamistoimien kokonaiskuvan syntymisestä ja jättävät paljon tulkinnanvaraa.

Yksityiskohtaisia huomioita

- 1) Pohjoisranta BCW:n näkemyksen mukaan ensivaiheessa olisi hyvä keskittyä avaamaan vaikuttamista, joka kohdistuu eduskuntaan ja ministeriöihin. Lain valmisteluvaiheessa tehty Oikeusministeriön tutkimus Kohti avoimempaa lobbausta: lobbauksen nykytila valtiollisella tasolla osoittaa myös, että virastoihin suuntautuvat yhteydenotot ovat murto-osa muusta vaikuttamisesta

ja tiedonvaihdesta, joten alkuvaiheessa olisi selkeätä ilmoittaa toimet eduskunnan ja ministeriöiden osalta ja myöhemmin toimintatapojen vakiinnuttua laajentaa rekisteriä, mikäli tarvetta.

2) Siirtymäajan tulee olla tarpeeksi pitkä, jotta kaikki julkistamisen piiriin kuuluvat tahot ovat vaatimuksista tietoisia ennen vaikuttamistyön aloittamista. Lisäksi olisi hyvä tarkemmin määritellä, mitä ”vaikuttamistoimintaan käytetyillä resursseilla” tarkoitetaan, jotta kaikki vaikuttamista tekevät tahot voivat toimia yhdenmukaisesti. Aiemmin mainittuun tutkimukseen viitaten edunvalvonnan vaikuttavuuteen vaikuttavat monet eri resurssit ja pelkän suhdeperusteisen sekä rahallisen resurssin lisäksi organisaatio-, kansalaistuki- ja tietopohjaisten resurssien läpinäkyvyys ovat kokonaistavoitteen saavuttamisen näkökulmasta kriittisiä tietoja.

3) Esityksen mukaan ammattimaisesti vaikuttamistoiminnan neuvontaa harjoittavat tahot pitävät yhteyttä vaikuttamistoiminnan kohteisiin myös omaan lukuunsa ja että tällainen toiminta olisi merkittävä osa toiminnasta. Ammattimaisesti toimivat tahot noudattavat edunvalvonnan eettisiä ohjeita ja esimerkiksi meidän kohdallamme lisäksi hyvinkin tiukkoja globaaleja yrityksen sisäisiä ohjeita, joiden mukaan vaikutettavalle tulee aina olla selvää, kenen asialla vaikuttaja on. Jos toimeksiantoa ei asiakkuuden muodossa ole, ei ole myöskään mitään siihen liittyvää ammattimaista vaikuttamista. Käsitys, että konsulttilobbarit vapaa-ajallaan, ilman toimeksiantoa edistäisivät jonkin tahon intressejä oman verkostonsa kautta, on väärä. Näin ollen ”omaan lukuun” tehtävän toiminnan määrittely on erittäin epäselvää ja vaarana on, että odotuksena on ilmoittaa yksityiselämän piiriin kuuluvaa toimintaa. Väärinkäsitysten ja rajanveto-ongelmien välttämiseksi kohta voitaisiin poistaa kokonaan, vaikka ehdotettu sääntely onkin ”voidaan ilmoittaa”-tasoinen.

4) Toimeksiannon saaneen tahon edellytetään ilmoittavan myös muu neuvonta. Muun neuvonnan määritelmä on hankala, sillä hyvin usein asiakkuus sisältää lukuisia erilaisia viestinnän toimia, jotka liittyvät toimeksiantajan muuhun kuin public affairs-toimintaan. Avoimuusrekisterin osalta merkityksellistä on kuitenkin ilmoittaa vain toteutuneet vaikuttamistoimet ja niihin käytetyt resurssit. Muut ulkoistetut viestinnän palvelut tai konsultointi, esimerkiksi kriisiviestinnän palvelut, IR-viestintä, brändimainonnan suunnittelu jne. tukevat aivan muita toimintoja ja usein muodostavat asiakkuuksissa merkittävästi suuremman osuuden. Muun neuvonnan ilmoittamisen tulee koskea nähdäksemme siis vaikuttamistyötä, ei muuta liiketoimintaa ja sitä ei ole syytä jättää tulkinnanvaraiseksi kohdaksi ilmoitettaviin tietoihin.

Kuntsi Hanna

Pohjoisranta BCW - Hanna Kuntsi, VP, Director, Public Affairs